

Amsterdam, 9-3-2014

Aan de burgemeester van Amsterdam Eberhard van der Laan

Betreft: zorgplicht voor burgerparticipatie

Geachte Eberhard van der Laan,

Bij deze wil ik mij tot u wenden met het verzoek om in te grijpen in de wijze waarop het Dagelijks Bestuur van het stadsdeel Oost omgaat met de burgerparticipatie.

Volgens artikel 170 lid 1 sub c van de Gemeentewet heeft u als burgemeester speciale bevoegdheden om te zorgen dat de procedures van burgerparticipatie goed gevolgd worden. In het kader van die zorgplicht doe ik dit verzoek.

Mijn verzoek heeft vooral betrekking op de manier waarop het stadsdeel Oost is omgegaan met de burgerparticipatie bij het project Verdubbeling Oosterpark.

Op voorhand wil ik ook opmerken dat de problemen met burgerparticipatie in het stadsdeel Oost veel breder zijn dan alleen bij dit project. Hierbij noem ik als voorbeeld de manier waarop is omgegaan met de participatie rond parkeerplaatsen in het Diemerpark.

Ik wil met nadruk opmerken dat het natuurlijk niet zo is dat standpunten van burgers die uit een participatieproces komen ook altijd gevolgd moeten worden. Bij burgerparticipatie kunnen diverse zaken spelen en kan een houding van 'Not In My Backyard' in conflict komen met het algemeen belang. Een verantwoordelijk bestuur moet altijd een eigen afweging maken.

Maar een bestuur heeft wel de plicht om duidelijk, en vooral open en eerlijk te communiceren met betrokken bewoners. Het DB van Oost heeft zich bij het project Verdubbeling Oosterpark verlaagd tot regelrechte misleiding en het DB heeft die misleiding verkocht met methodes die direct lijken te komen uit de meest dubieuze reclamecampagnes.

Het project Verdubbeling Oosterpark is een project dat al jaren loopt. Over de gang van zaken van dit hele project is veel te zeggen, maar voor de overzichtelijkheid zal ik mij beperken tot twee nauw samen hangende zaken: het Definitief Ontwerp dat door de deelraad is vastgesteld en de relatie daarmee met de omgevingsvergunning die het stadsdeel heeft aangevraagd op 10 juni 2013. In deze omgevingsvergunning wordt voorgesteld om een kwart van de bomen van het Oosterpark te kappen.

Deze kaalslag van het park volgt niet uit het door de deelraad vastgestelde Definitief Ontwerp en is regelrecht in tegenspraak met toezeggingen die gedaan zijn in het participatietraject.

De huidige omgevingsvergunning vloeit voort uit de discussie rond de herinrichting van het Oosterpark. Hierover is jarenlang binnen het DB van Oost gediscussieerd. Echter intern kon men niet tot overeenstemming komen over hoe het park gebruikt moest worden en of het park daarvoor heringericht moest worden. Bij de discussie over het gebruik van het park ging het met name ook over het evenementenbeleid: moest het park ruimte bieden voor grootschalige evenementen of was het vooral voor buurtgerichte activiteiten?

Omdat men niet tot overeenstemming kon komen is vervolgens het evenementenbeleid en de herinrichting van het park bestuurlijk uit elkaar gehaald. Binnen het DB werden verschillende wethouders verantwoordelijk voor evenementenbeleid en herinrichting.

De plannen voor herinrichting van het park leiden tot het project 'Verdubbeling Oosterpark'. Centraal hierbij stond dat het park werd uitgebreid met gebieden ten noorden van het huidige park. Over deze plannen werd gecommuniceerd met de omwonenden en gebruikers van het park. Die waren hier ook enthousiast over. Wat bomenkap betreft werd door het stadsdeel benadrukt dat er enkele, niet gezonde, bomen gekapt zouden moeten worden, maar dat daarvoor herplant plaats zou vinden.

In deze sfeer werd ook het Definitief Ontwerp door de deelraad vastgesteld. Nog steeds was er alleen sprake van de kap van enkele zieke bomen en herplant.

De aangevraagde omgevingsvergunning bleek een breuk met dit beleid. Een ontwerpbureau kwam met een volledig nieuw plan waarin zij een heel eigen uitwerking gaven aan het Definitief Ontwerp. Het uitvoeringsplan van dit bureau legde de nadruk op een herinrichting die volstrekt verschilde van wat de oorspronkelijke beroemde 19e eeuwse landschapsarchitect Springer had ontworpen. Centraal in dit nieuwe plan stond het ontwerpen van zichtlijnen. Bomen die in de weg stonden van een zichtlijn moesten gekapt worden. Er was geen sprake meer van de kap van enkele zieke bomen, maar van het kappen van 404 bomen voor het creëren van die zichtlijnen en doorkijkjes. Hierbij werd een heel nieuwe categorie te kappen bomen ingevoerd: de bomen die het ontwerp in het weg stonden.

Bij plannen die een grote ingreep betekenen in de openbare ruimte wordt rekening gehouden met inspraak en participatie van bewoners in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening. Volgens het DB heeft die participatie plaats gevonden bij de discussie over het project Verdubbeling Oosterpark en de vaststelling van het Definitief Ontwerp.

Inderdaad heeft het DB in het kader van het Definitief Ontwerp, gesproken met een aantal instellingen, zoals de organisaties van grote evenementen, met de directie van het Tropeninstituut, met de eigenaar van hotel Arena en enkele anderen. Met omwonenden en gebruikers van het park is niet gesproken. Wel is gesproken met een klankbordgroep en zijn er een aantal wandelingen door het park gehouden, maar hier werd benadrukt dat het alleen zou gaan om de kap van zieke bomen en herplant. Er was geen gelegenheid voor bewoners en gebruikers om een eigen visie te geven. Ook met de leden van de klankbordgroep is niet gecommuniceerd over de kap van een kwart van de bomen van het park.

Van werkelijke participatie, waarbij open en eerlijk informatie werd gegeven over de plannen, is geen sprake geweest. De invulling die door de omgevingsvergunning aan het ontwerp gegeven wordt, waarbij uitgegaan werd van massale bomenkap en niet van de kap van enkele zieke bomen, is nooit besproken. Bij het Definitief Ontwerp en bij de communicatie rond het project Verdubbeling Oosterpark werd gesproken over een uitbreiding van het park, van meer groen, meer bomen. Dat staat in schril contrast met de kap van meer dan een kwart van de bomen van het park.

Bij de nieuwe plannen voor de herinrichting van het park, die zijn opgesteld als uitwerkingsplan voor de omgevingsvergunning, is ook sprake van de aanleg van speciaal verstevigde paden die geschikt moeten zijn voor zwaar verkeer, dat nodig is voor de opbouw van grote evenementen. Ook worden er speciaal zware stroomvoorzieningen aangelegd voor deze evenementen. Echter, het DB van Oost verbiedt het om hierover te spreken als het gaat over de omgevingsvergunning. Nog steeds gaat het DB uit van een strikt gescheiden evenementenbeleid en de inrichting van het park, zoals vorm gegeven in de omgevingsvergunning. Voor omwonenden, gebruikers en de Vrienden van het Oosterpark is de achterliggende discussie over het gebruik van het park onlosmakelijk verbonden met de inrichting ervan.

De huidige kapvergunning, die veel verder gaat dan ooit is vastgelegd in het Definitief Ontwerp, biedt de gebruikskaders voor het houden van grote evenementen, maar critici van da kapplannen mogen dit bij besprekingen niet aan de orde stellen.

Zowel de leden van de klankbordgroep die betrokken was bij de participatie, als de leden van de

bomengroep, en diverse raadsleden en fracties van de deelraad van stadsdeel Oost hebben verklaard verbaasd en verbijsterd te zijn dat het vastgestelde Definitief Ontwerp zou moeten leiden tot de kap van honderden bomen. Ook zij verklaren dat hen door het DB van Oost altijd is voorgehouden dat er alleen sprake zou zijn van de kap van enkele zieke bomen en herplant van bomen.

Samenvattend:

1. Het DB van Oost heeft misleidend gecommuniceerd met omwonenden en gebruikers van het park. Steeds is benadrukt dat het Project Verdubbeling Oosterpark gaat om uitbreiding van het groen, de kap van enkele zieke bomen en herplant voor die bomen. Er is nooit in het participatietraject op enige wijze gecommuniceerd over de kap van honderden bomen van het park.
2. De naam 'Verdubbeling Oosterpark' en het benadrukken van het creëren van een groter park met meer groen is een misleidende reclametruc die bedoeld is om mensen een onjuist beeld te geven van de plannen.
3. De omgevingsvergunning is geen logische uitwerking van het Definitief Ontwerp dat door de deelraad is aangenomen.
4. Een discussie over het gebruik van het park, waarbij ook het evenementenbeleid van het stadsdeel, voor zover het te maken heeft met park, betrokken moet worden, moet ook met betrokken omwonenden en gebruikers van het park besproken worden in een echt participatieproces.

Ten overvloede: er is in het bovenstaande veel gesproken over burgerparticipatie. Nu is dat een begrip dat op veel manieren uitgelegd kan worden. Voor de goede orde definieer ik burgerparticipatie op de manier waarop de Nationale Ombudsman dat gedaan heeft. Een goede burgerparticipatie moet voldoen aan de tien punten die de ombudsman hiervoor gedefinieerd heeft.

De slechte communicatie en participatie met de buurt door het DB heeft geleid tot veel verzet van betrokkenen. Er zijn 156 bezwaarschriften ingediend tegen de omgevingsvergunning. De bezwarencommissie heeft op 1 november 2013 uitspraak gedaan. Ook de bezwarencommissie vraagt zich af “of de plannen rondom het Oosterpark wel goed met de bewoners van het stadsdeel zijn gecommuniceerd.” De bezwarencommissie komt daarom met een extra aanbeveling: “De commissie geeft het Dagelijks Bestuur daarom in overweging om de omgevingsvergunning zoals hij nu is verleend, te heroverwegen.”

Inmiddels loopt er ook een beroep bij de rechtbank tegen de omgevingsvergunning. Maar ook hierbij bleek hoe onbetrouwbaar het DB omgaat met afspraken. In december schreef het DB aan de deelraad dat er tot september 2014 niets gedaan zou worden met de bomen die onder de omgevingsvergunning vielen. Toch werd in februari 2014 begonnen met de verplaatsing van een aantal iepen. Nadat de Vereniging Vrienden van het Oosterpark een voorlopige voorziening bij de rechtbank had aangevraagd moest het DB stoppen met het verplanten.

Het is zeer waarschijnlijk dat het hele circus van bezwaren, beroepen en juridische maatregelen niet nodig was geweest als het bestuur van Oost op een open en eerlijke manier had gecommuniceerd en een serieus participatietraject had doorlopen.

Omdat u als burgemeester een zorgplicht heeft voor het goed verlopen van de burgerparticipatie doe ik daarom u het verzoek om, in de lijn van de uitspraak van de bezwarencommissie, de omgevingsvergunning te heroverwegen. En tegelijk te zorgen voor een nieuw en open participatietraject over het gebruik en de eventuele herinrichting van het Oosterpark.

Parken zijn belangrijk voor een stad. Zij zorgen voor rust en ontspanning in een druk bestaan en zij zorgen voor gezondheid en zuivere lucht voor de bewoners van de stad. Een herinrichting en ander

gebruik van een park gaat niet alleen bestuurders aan, maar ook de omwonenden en gebruikers van een park. Een goed participatietraject kan ook ideeën opleveren en mogelijkheden bieden. Het Oosterpark was het eerste park dat door de gemeente Amsterdam is aangelegd, het zou jammerlijk zijn als het nu door een kortzichtig bestuur onherstelbaar wordt beschadigd.

Nadere informatie over de discussie over de bomenkap en het evenementenbeleid voor het Oosterpark is te vinden op:

www.facebook.com/RedDeBomenInHetOosterpark

<http://www.vriendenvanhetoosterpark.nl/>

Met vriendelijke groeten,

Mark van Dongen

markvandongen@hotmail.com